

SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 8/1952

Årgång 2

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Konjunkturskatten

Av kammarrättsrådet Nils G. Lindquist

Riksdagen har i april i år antagit förordning om konjunkturskatt för år 1952. Beträffande förarbetena till denna förordning hänvisas till en den 15 december 1951 dagtecknad promemoria med förslag till förordning om konjunkturskatt för år 1952, Kungl. Maj:ts proposition den 22 februari 1952, nr 79, med förslag till förordning om konjunkturskatt för år 1952, m. m. samt 1952 års bevillningsutskotts betänkande nr 22. Beträffande författningstexten hänvisas till SFS 203/1952.

Konjunkturskatten har byggts upp efter samma system som den krigskonjunkturskatt, som gällde för beskattning av vinster uppkomna på grund av den under senaste världskrig rådande konjunkturen. Det bör emellertid understrykas, att skiljaktigheterna äro mycket väsentliga. Vid utformningen av konjunkturskatten har man nämligen i görligaste mån försökt förenkla förfarandet för såväl taxeringsmyndigheterna som de skattskyldiga. Bland annat har man begränsat de skattskyldigas bevis- och utredningsmöjligheter.

1. Skattepliktig inkomstökning och deklarationsskyldighet

Skatteplikt föreligger i princip för sådan inkomstökning av rörelse eller av skogsbruk, som uppkommit under kalenderåret 1951 eller motsvarande räkenskapsår, under förutsättning att den, som åtnjutit inkomstökningen, är skattskyldig år 1952 till statlig inkomstskatt för den ifrågavarande inkomsten.

Ifråga om inkomstarten jordbruksfastighet har således skatteplikten begränsats till inkomst av skogsbruk. Beträffande denna förvärvskälla har dessutom gjorts den begränsningen i skatteplikten, att intäkt genom avyttring av skog i samband med avyttring av marken förklarats icke vara underkastad konjunkturskatt.

Inkomstökning, som hänför sig till inkomstslagen annan fastighet, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital har undantagits från skatteplikt.

I fråga om till inkomst av rörelse hänförlig verksamhet har från skatteplikt undantagits inkomst av vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet.

Med hänsyn till den speciella karaktären hos den konjunktur, som påkallat ifrågavarande skatt, har ifrågasatts om man icke i lagtexten direkt skulle kunna angiva antingen sådana rörelsegrenar, vilka påverkats av den särskilda konjunkturen, eller sådana, som icke alls eller endast i mycket ringa utsträckning gynnats av densamma. Detta har emellertid av olika skäl icke ansetts vara möjligt även om det ansetts uppenbart, att skogs- och träindustrier liksom vissa andra exportindustrier i särskilt hög grad gynnats av konjunkturen.

Man har i stället valt en utväg, som i stort sett torde lämna samma resultat, i det att riksskattenämnden fått möjlighet att efter framställning beträffande visst slag av rörelse förklara, att inkomstökning såsom oberoende av vinstkonjunktur icke skall beskattas enligt förordningen om konjunkturskatt. Anmärkas må emellertid, att deklarationsskyldighet för av förklaringen berörda företag inträder efter anmaning.

Rätt att göra framställning om förklaring som nyss sagts tillkommer näringsorganisation eller ifråga om bransch, där näringsorganisation icke finnes, enskilt företag inom branschen.

Riksskattenämndens förklaring kan avse en hel bransch, en viss rörelsegren eller vissa företag inom en bransch. Har riksskattenämnden avgivit förklaring beträffande en bransch efter framställning från näringsorganisationen gäller denna förklaring samtliga företag inom branschen, oavsett om de äro anslutna till organisationen eller icke. Har förklaring lämnats efter framställning av enskilt företag bör förklaringen gälla för alla andra företag inom samma bransch.

Besvär över riksskattenämndens förklaring får icke anföras.

Den omständigheten, att en bransch i och för sig av riksskattenämnden kan bedömas såsom icke konjunkturbetonad, hindrar emellertid icke att enstaka företag inom branschen

kunna ha åtnjutit vinstökning på grund av den särskilda konjunkturen. Riksskattenämnden har därför givits rätt att efter framställning från taxeringsintendent förordna, att förklaring, som nämnden avgivit beträffande viss bransch, icke skall gälla i fråga om viss till branschen hörande skattskyldig. Ett sådant förordnande om undantag från den generella förklaringen förutsätter dock, att taxeringsintendenten förebringat viss utredning angående den skattskyldige, varom fråga är. Kravet på denna utredning kan naturligtvis variera från fall till fall, men enligt departementschefens uppfattning torde i regel icke behövas alltför vidlyftiga utredningar. Departementschefen anser nämligen att riksskattenämnden bör kunna meddela ett dylikt förordnande, om taxeringsintendenten till nämndens förfogande ställer sådant utredningsmaterial, som visar eller gör sannolikt, att de skäl som legat till grund för nämndens förklaring om skattefrihet för viss bransch — exempelvis att denna är utpräglat hemmamarknadsbetonad — icke föreligga beträffande visst företag.

Om riksskattenämnden efter framställning av taxeringsintendent förordnat, att en avgiven förklaring icke skall gälla viss skattskyldig, skola bestämmelserna om konjunkturskatt gälla för denne skattskyldige på samma sätt, som om någon förklaring beträffande den bransch han tillhör icke lämnats.

Under vissa förutsättningar har den skattskyldige rätt att själv bestämma beträffande vilket beskattningsårs inkomster förordningen om konjunkturskatt skall bli tillämplig. En skattskyldig, vars räkenskapsår gått till ända före den 1 november 1951, kan nämligen få rätt att välja mellan att bli taxerad till konjunkturskatt år 1952 för inkomstökning under räkenskapsår, som gått till ända senast den 31 oktober 1951, eller att taxeras till konjunkturskatt år 1953 för inkomstökning under be-

skattningsår, för vilket taxering till statlig inkomstskatt skall verkställas i första instans år 1953. Förutsättningarna härför äro emellertid, att den skattskyldige senast den 31 augusti 1952 till länsstyrelsen i det län, där han år 1952 taxerats till statlig inkomstskatt, lämnat anmälan om att han önskar uppskjuta taxeringen till konjunkturskatt. Inkommer anmälan försent har den skattskyldige förlorat sin valrätt och skall taxeras i vanlig ordning år 1952.

Skulle det visa sig att en skattskyldig, som begagnat sig av möjligheten att förskjuta taxeringen, vid 1953 års taxering redovisar ett räkenskapsår, som icke omfattar minst tolv månader, skall han emellertid taxeras år 1953 för inkomstökning, som uppkommit under kalenderåret 1951 eller däremot svarande räkenskapsår.

Vidare är att märka, att från skattskyldighet till konjunkturskatt undantagits systembolag, som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, Aktiebolaget Vin- och spritcentralen samt Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.

Slutligen har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att från skattskyldighet undantaga de företag, som i enlighet med riksdagens skrivelse den 30 juni 1948 (nr 405) erhållit utfästelse om befrielse från skyldighet att erlagga krigskonjunkturskatt eller därmed jämförlig skatt (Svenska aeroplanaktiebolaget och Svenska flygmotoraktiebolaget, jämför prop. 1948 nr 289).

Pliktig att avlämna deklaration till ledning för taxering till konjunkturskatt utan anmaning är sådan skattskyldig, som i sin år 1952 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse eller av jordbruksfastighet, i vars taxeringsvärde ingår skogsvärde. Deklarationen skall senast den 31 augusti 1952 avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxering

till statlig inkomstskatt ägt rum. Har skattskyldig begagnat sig av sin möjlighet att förskjuta taxeringen till år 1953, skall deklaration i stället avlämnas senast den 31 augusti 1953. Detta är huvudregeln. Från denna har emellertid givits ett antal undantag.

Från skyldighet att avlämna deklaration ha helt befriats

dels systembolag, som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, Aktiebolaget Vin- och spritcentralen samt Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet

och dels skattskyldig, som under beskattningsåret åtnjutit allenast sådan inkomst av rörelse, som är att hänföra till vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet eller endast sådan inkomst av skogsbruk, som uppkommit genom avyttring av skog i samband med avyttring av marken.

I vissa fall inträder skyldighet att avlämna deklaration till ledning för taxering till konjunkturskatt först efter anmaning.

I fråga om inkomst av rörelse inträder sålunda deklarationsskyldighet först efter anmaning, om den skattskyldiges till statlig inkomstskatt sammanräknade inkomst understiger 10 000 kronor och omsättningen i rörelsen icke uppgår till minst 300 000 kronor. Om det brister i någon av dessa förutsättningar inträder deklarationsplikt enligt huvudregeln. Sålunda inträder deklarationsskyldighet för en skattskyldig, som driver rörelse, om hans sammanräknade inkomst uppgår till 10 000 kronor eller högre belopp även om omsättningen understiger 300 000 kronor och likaledes inträder deklarationsplikten om omsättningen når upp till eller överstiger 300 000 kronor även om den sammanräknade inkomsten icke uppgår till 10 000 kronor. Med sammanräknad inkomst menas sammanlagda beloppet av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt redovisade inkomster från olika

förvärvskällor, innan avdrag gjorts för underskott å förvärvskälla.

Beträffande inkomst av skogsbruk inträder skyldighet att avlämna deklaration först efter anmaning, om bruttointäkten av skogsbruk icke uppgår till 25 000 kronor.

Om riksskattenämnden beträffande visst slag av rörelse meddelat förklaring, att inkomstökning icke är skattepliktig till konjunkturskatt inträder deklarationsplikt för inkomst av det slag av rörelse förklaringen avser först efter anmaning.

Efter anmaning är skattskyldig pliktig att avlämna deklaration samt att i den omfattning, som angives i anmaningen, lämna kompletterande uppgifter, som äro erforderliga för taxeringen.

Vanligt handelsbolag, kommanditbolag samt rederi för registreringspliktigt fartyg skall avlämna deklaration till ledning för delägares taxering. För de nu uppräknade juridiska personerna gäller deklarationsskyldighet enligt huvudregeln, d. v. s. deklarationen skall utan anmaning avlämnas till vederbörande länsstyrelse senast den 31 augusti 1952 (i förekommande fall senast den 31 augusti 1953).

I fråga om *beskattningsorten* gäller, att taxering till konjunkturskatt skall ske i den skattskyldiges hemortskommun. Om den skattskyldige saknar hemortskommun skall han taxeras i Stockholm.

2. Särskilda bestämmelser i fråga om rörelse

a) Om beskattningsår och jämförelseår.

Såsom ovan framhållits är det kalenderåret 1951 eller däremot svarande räkenskapsår, som skall utgöra *beskattningsår* vid taxering till konjunkturskatt år 1952 och kalenderåret 1952 eller däremot svarande

räkenskapsår vid taxering år 1953. I vissa fall skall emellertid kalenderåret 1951 eller däremot svarande räkenskapsår utgöra beskattningsår även vid taxering år 1953, nämligen då fråga är om skattskyldig, som anmält, att han önskar förskjuta taxeringen till år 1953, men beträffande vilken det sedermera visar sig, att han icke uppfyller de angivna förutsättningarna för rätt till förskjutning av beskattningsår.

Frågan i vad mån inkomstökning uppkommit under beskattningsåret skall bedömas på grundval av en jämförelse mellan inkomstförhållandena under, å ena sidan, beskattningsåret och, å andra sidan, ett *jämförelseår*. För att en sådan jämförelse skall kunna ske måste nettointäkten justeras med hänsyn till vinstreglerande dispositioner m. m. och för båda åren fastställas en *omräknad nettointäkt*. På grundval av den omräknade nettointäkten för jämförelseåret fastställs jämförelseinkomsten.

Enligt huvudregeln skall det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars 1950 d. v. s. kalenderåret 1949 eller däremot svarande räkenskapsår, vara jämförelseår. Om den skattskyldige anser att det är till hans fördel, står det honom emellertid fritt att i stället som jämförelseår välja det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars 1949, d. v. s. kalenderåret 1948 eller motsvarande räkenskapsår.

För det beskattningsår, som antagits till jämförelseår, skall alltså fastställas en jämförelseinkomst. Enligt huvudregeln skall jämförelseinkomsten beräknas på grundval av den omräknade nettointäkten för jämförelseåret på så sätt att denna ökas med 25 procent för penningvärdets försämring och med 15 procent för normal utveckling o. dyl. i rörelsen. Jämförelseinkomsten utgör således 140 procent av den omräknade nettointäkten.

Jämförelseinkomsten kan emellertid få beräknas på annat sätt, då frå-

ga är om nystartade företag eller företag, för vilka nettointäkten för något av de beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under vart och ett av åren 1949 och 1950, icke utvisat överskott eller så ringa överskott, att det uppenbarligen understiger vad som kan anses vara normalt för rörelsen.

Som exempel på fall, då den omräknade nettointäkten icke kan anses normal för rörelsen angives, att den skattskyldige vid "en senare tidpunkt" övertagit ett annat företags rörelse eller del därav eller att rörelsen på grund av importrestriktioner eller liknande statliga regleringar varit av onormalt liten omfattning. Uttrycket vid "en senare tidpunkt" torde få anses innebära, att rörelsen skall ha övertagits antingen efter utgången av jämförelseåret 1949 eller vid sådan tidpunkt under detta jämförelseår, att vinstresultatet icke i skälig mån påverkats av utvidgningen. Den omständigheten, att utvidgning skett i annan form än övertagande av rörelse, giver icke rätt till jämkning av jämförelseinkomsten. I den mån hänsyn skall tagas härtill, skall det ske genom den rätt till bevisning om utvidgning av rörelse, för vilken redogörelse lämnas i det följande.

Med nystartade företag avses företag, som börjat sin verksamhet efter utgången av år 1946.

Några närmare regler till ledning för fastställande av jämförelseinkomsten för nystartade företag och för andra företag, där avvikelser skall ske från huvudregeln, har icke meddelats utöver att jämförelseinkomsten skall fastställas efter vad som finnes skäligt med hänsyn till bland annat verksamhetens art och omfattning. I förarbetena har emellertid beträffande fastställande av jämförelseinkomst för nystartade företag framhållits, att stor varsamhet bör iakttagas och att det därför icke bör vara uteslutet att, i sådana fall, då verksamheten icke är utpräglat konjunk-

turbetonad, resultatet för beskattningsåret 1951, skall kunna tjäna till ledning vid jämförelseinkomstens fastställande.

I övrigt torde man i detta fall ha viss hjälp av den praxis, som utbildats under senaste krigskonjunkturbeskattningen.

b. Beräkning av omräknad nettointäkt.

Omräknad nettointäkt och jämförelseinkomst skall uppskattas särskilt för varje förvärvskälla av inkomstarten rörelse. Fastställande av omräknad nettointäkt sker på så sätt, att den vid den ordinarie taxeringen fastställda nettointäkten för både jämförelseår och beskattningsår korrigeras med hänsyn till den inverkan som olika slags vinstreglerande åtgärder m. m. kunna ha utövat på nettointäkten. Om den skattepliktiga inkomstökningen utan vidare bestämdes till skillnaden mellan nettointäkterna under jämförelseåret och beskattningsåret, skulle detta i många fall leda till ett otillfredsställande resultat. Anledningen härtill är främst att söka i det förhållandet, att skattelagarna medgiva de skattskyldiga rätt att vid den ordinarie inkomsttaxeringen förskjuta inkomster mellan olika beskattningsår i en omfattning, som icke kan godtagas vid en korttidsbeskattning av den typ, som konjunkturskatten representerar. En jämförelse utan omräkning av nettointäkterna skulle vidare kunna bli haltande av den anledningen att t. ex. onormala inkomster eller kostnader förekommit under de år, mellan vilka jämförelse sker. Även andra orsaker till bristande jämförbarhet kunna finnas.

En omräkning av nettointäkterna i syfte att fullständigt eliminera olikformigheterna mellan jämförelseåret och beskattningsåret har av praktiska skäl icke ansetts böra ifrågakomma. De bestämmelser, som reglerar

omräkning av nettointäkt, ha därför i förordningen begränsats till att gälla de vanligaste formerna av bokslutsdispositioner, genom vilka de skattskyldiga ha möjlighet att förskjuta vinster mellan olika år. Därutöver innehålla bestämmelserna endast några specialfall, där hänsyn skall tagas till onormala inkomster och kostnader. Rätten och skyldigheten till viss omräkning av nettointäkterna är således begränsad till vissa i förordningen särskilt uppräknade fall. Dessa skola i det följande behandlas var för sig.

Varulagervärderingen. Hänsyn skall tagas till den förändring av dold reserv i varulager, som kan ha ägt rum under jämförelseåret och beskattningsåret. Har nettointäkten nedbringats genom ökning av den dolda reserven, skall det belopp, varmed ökning skett, upptagas som en nettointäkten tillkommande post. Skulle den dolda reserven ha minskats innebär detta, att i nettointäkten ingår ett häremot svarande vinstbelopp, som ej hör till ifrågavarande års verkliga inkomst. Ett mot reservminskningen svarande belopp skall följaktligen upptagas som från nettointäkten avgående post.

Förändringen av den dolda reserven skall uppskattas särskilt för jämförelseåret och särskilt för beskattningsåret. Storleken av den dolda reserven skall således fastställas vid in- och utgången av vartdera dessa år. Den dolda reserven beräknas till skillnaden mellan varulagrets anskaffningsvärde och dess bokförda värde. För jämförelseåret gäller som huvudregel för bestämmande av anskaffningsvärdet, att detta värde för såväl in- som utgående lager uppskattas efter de vid jämförelseårets *utgång* gällande *återanskaffningspriserna* för lagret. Den skattskyldige är emellertid berättigad att under vissa omständigheter vid beräkning av anskaffningsvärde på sätt

här sagts begagna sig av de *verkliga anskaffningspriserna* för lagret vid jämförelseårets utgång i stället för återanskaffningspriserna vid nämnda tidpunkt. Anskaffningsvärdet å lagret vid jämförelseårets utgång skall i dylikt fall beräknas efter den verkliga anskaffningskostnaden för detta lager, medan anskaffningsvärdet å lagret vid jämförelseårets ingång bestämmes efter de priser, som tillämpats vid uppskattning av utgående lagers anskaffningsvärde. Den rätt, som på detta sätt medgivits skattskyldig att använda anskaffningspriser i stället för återanskaffningspriser, skall gälla under förutsättning, att den skattskyldige under såväl jämförelseåret som beskattningsåret verkställt inventering enligt sådan metod, att det verkliga anskaffningsvärdet av lagret lätt kan framräknas, och under förutsättning att anskaffningsvärdet å lagret under beskattningsåret såsom framgår av det följande på motsvarande sätt beräknats med ledning av verkliga anskaffningspriser.

För beskattningsåret skall anskaffningsvärdet av såväl in- som utgående lager uppskattas efter de vid beskattningsårets *ingång* gällande *återanskaffningspriserna*. Under de förutsättningar som ovan angivits ifråga om beräkning av anskaffningsvärdet å lagret under jämförelseåret, är den skattskyldige emellertid berättigad att upptaga lagren vid in- och utgången av beskattningsåret till de *verkliga anskaffningspriserna* för lagret vid beskattningsårets ingång. Vidare gäller beträffande värderingen av varulagret under beskattningsåret, att om värdet av utgående lagret uppskattat efter återanskaffningspriserna vid beskattningsårets *utgång* skulle vara lägre än det värde som erhålles enligt förut nämnda regler, får hänsyn tagas till den prissänkning som sålunda ägt rum under beskattningsåret. Detta sker på så sätt, att anskaffningsvärdet av utgående lager upptages till de lägre återan-

skaffningspriserna vid beskattningsårets utgång.

Gemensamt för jämförelseår och beskattningsår gäller beträffande beräkning av anskaffningsvärdet å lager, att hänsyn skall tagas till värdenedgång på grund av *inkurans*. För okuranta varor skall anskaffningsvärdet i princip upptagas till ett värde, som förhåller sig till det verkliga anskaffningsvärdet för varorna på samma sätt som beräknat utförsäljningspris å varorna förhåller sig till normalt utförsäljningspris för kurranta varor. Om således en okurant vara kan säljas för hälften av normalt försäljningspris, skall anskaffningsvärdet upptagas till hälften av varans anskaffningsvärde i kurrant skick.

Med anskaffningsvärdet skall ifråga om tillgångar som framställts inom egen rörelse förstas direkta tillverkningskostnader med tillägg av indirekta tillverkningskostnader.

Det må framhållas att de regler, som i förordningen lämnas rörande varulagervärderingen, uteslutande avse ineliggande eller därmed jämställda lagertillgångar. Några särskilda bestämmelser rörande kontraherade varor ha däremot icke lämnats. Ifråga om kontraherade varor gäller således, att nedskrivning, som godkänts vid den ordinarie inkomsttaxeringen, godkännes även vid konjunkturskattetaxeringen. Härav följer också att särskild hänsyn vid omräkning av nettointäkten ej toges till upplösning av dolda reserver bildade genom tidigare nedskrivningar av sådana tillgångar. I ett undantagsfall bör dock enligt ett uttalande av föredragande departementschefen på visst sätt beaktas den upplösning av dold reserv i kontraherade varor, som kan ha ägt rum under beskattningsåret. Detta gäller beträffande avtal om köp av skog på rot, där strängare avskrivningsregler gäller vid beskattningsårets utgång än som tidigare i praxis vanligen varit fallet.

Avdrag för värdeminskning å tillgångar för stadigvarande bruk. För samtliga rörelseidkare gäller, såväl i fråga om fysisk som juridisk person, att vid inkomsttaxeringen medgivet avdrag för värdeminskning å byggnader och inventarier skall vid omräkning av nettointäkten upptagas som tillkommande post. Bestämmelsen gäller omräkningen av nettointäkten för såväl jämförelseåret som beskattningsåret.

Med medgivet avdrag för värdeminskning å inventarier skall i detta sammanhang förstas vid inkomsttaxeringen åtnjutet avdrag minskat med i nettointäkten ingående ersättning genom avyttring av inventarier eller ersättning på grund av försäkring för förlust av inventarier. Skulle ersättning som nu sagts vara större än det medgivna värdeminskningsavdraget, skall, istället för tillkommande post, som avgående post upptagas ett belopp, svarande mot den överskjutande delen av ersättningen.

Om beståndet av byggnader och inventarier ökat sedan jämförelseåret får den skattskyldige som avgående post från nettointäkten under beskattningsåret tillgodoräkna sig ett belopp motsvarande normal förslitning av det utökade beståndet. Jämförelsen mellan bestånden under jämförelseåret och beskattningsåret skall ske genom att den verkliga anskaffningskostnaden för byggnader och inventarier vid beskattningsårets utgång jämföres med den verkliga anskaffningskostnaden för byggnader och inventarier vid jämförelseårets utgång. Särskild hänsyn till utökning av beståndet skall dock tagas endast om och i den mån anskaffningskostnaden för dessa tillgångar vid beskattningsårets utgång överstiger anskaffningskostnaden vid jämförelseårets utgång med mer än 20 procent. Avdraget för normal förslitning torde få beräknas efter de grunder, som gälla vid den ordinarie inkomsttaxeringen ifråga om bunden avskrivning å inventarier.

Avsättningar till pensions- och andra personalstiftelser. Ifråga om avsättningar till andra personalstiftelser än pensionsstiftelser gäller för såväl jämförelseår som beskattningsår, att vid inkomsttaxeringen erhållet avdrag för sådan avsättning skall tilläggas nettointäkten vid omräkningen av denna. Något undantag härifrån gives icke.

Beträffande avsättningar till pensionsstiftelser under *jämförelseåret* gäller likaledes utan undantag att vid inkomsttaxeringen medgivet avdrag för sådan avsättning skall upptagas som tillkommande post.

Medgivet avdrag för avsättning till pensionsstiftelse under *beskattningsåret*, som understiger motsvarande avdrag under jämförelseåret, skall alltid upptagas som tillkommande post. Om däremot avsättningen till pensionsstiftelsen under beskattningsåret är större än avsättningen under jämförelseåret gäller följande. Som tillkommande post upptages ett belopp motsvarande 140 procent av avsättningen under jämförelseåret jämte det belopp varmed pensionsstiftelsens förmögenhet efter den under beskattningsåret gjorda avsättningen överstiger 80 procent av det s. k. investeringsskattetaket. Som tillkommande post skall dock högst upptagas ett belopp motsvarande hela den avsättning, för vilken avdrag medgivits vid inkomsttaxeringen för beskattningsåret.

Investeringskattetaket bestäms med ledning av bestämmelserna i 6 § av investeringsskatteförordningen och skall således åtminstone ungefärligen ha beräknats av de skattskyldiga i samband med taxeringen till investeringsskatt år 1952. Det bör observeras att den högsta tillåtna förmögenheten hos pensionsstiftelse enligt konjunkturskatteförordningen är lägre än enligt investeringsskatteförordningen.

Ifråga om avsättningar till pensionsstiftelse gäller vid konjunktur-

skattetaxeringen vidare följande särskilda bestämmelser.

Med pensionsstiftelse skall vid tillämpningen av konjunkturskatteförordningen jämställas särskild pensionsfond hos Svenska personalpensionskassa (SPP). Avsättningar till pensionsstiftelse och inbetalningar till särskild pensionsfond hos SPP skall således sammanslås och hänsyn skall tagas till förmögenhet hos såväl pensionsstiftelsen som den särskilda pensionsfonden hos SPP. Det torde i detta sammanhang böra framhållas, att om flera pensionsstiftelser finnas hos ett företag, t. ex. för olika personalkategorier, synas dessa böra behandlas som en enda pensionsstiftelse vid tillämpningen av konjunkturskatteförordningen.

Skulle utgifter för pensioner och pensionsavgifter under beskattningsåret ha bestritts av pensionsstiftelsen, medan motsvarande utgifter under jämförelseåret direkt påförts rörelsen, skall med medgivet avdrag för avsättning till pensionsstiftelse under beskattningsåret förstås skillnaden mellan bruttoavsättningen och utgifter som nu sagts.

Avsättning till investeringsfonder och ianspråktagen avsättning till dylika fonder. Om vid inkomsttaxeringen medgivits avdrag för avsättning till investeringsfond, skall ett belopp motsvarande avsättningen upptagas som tillkommande post, oavsett om fråga är om jämförelseår eller beskattningsår. Bestämmelsen gäller alla i skattelagarna förekommande former av investeringsfonder.

Om under jämförelseåret eller beskattningsåret investeringsfond tagits i anspråk, skall beloppet upptagas som avgående post under förutsättning, antingen att det ianspråktaga beloppet ingår i nettointäkten för ifrågavarande år, eller också att det ianspråktaga beloppet använts för nedskrivning av varulager eller för sådan avskrivning å byggnader eller inventarier som vid omräkningen av

nettointäkten upptagits som tillkommande post.

Löner till delägare i s. k. familjebolag. Inkomst av tjänst omfattas icke av skatteplikt enligt konjunkturskatteförordningen. Det har emellertid ansetts nödvändigt att i särskild ordning taga hänsyn till den vinstreglerande karaktär, som löneutbetalningar i vissa företag ofta ha. Detta gäller kostnader för löner och andra förmåner till delägare i företag, som vanligen benämns familjebolag. Bestämmelserna avse företag, vars aktier eller andelar till huvudsaklig del ägas eller på därmed jämförligt sätt — direkt eller genom förmedling av juridisk person — innehavas av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer.

Om i ett företag av den typ, som här avses, nettointäkten nedbringats genom kostnader i form av lön, arvode, tantiem eller dylikt till delägare, skola dessa kostnader upptagas som tillkommande post. Till förmån av här avsett slag räknas även försäkringar tecknade till förmån för delägare. Med delägare jämställs i förordningen delägares make, skyldeman och den med vilken han är i svågerlag.

Bestämmelserna äro avsedda att tillämpas schematiskt utan särskild prövning av löneförmånernas skälighet i jämförelse med utförda arbetsprestationer. Har ändring beträffande äganderätten till aktie- eller andelspost skett sedan jämförelseåret t. ex. genom att antalet anställda delägare ökats eller minskats, kan dock enligt särskild bestämmelse skälig hänsyn därtill tagas vid tillämpningen av denna bestämmelse.

Export- och prisutjämningsavgifter. Prisutjämningsavgifter gällande trävaror m. m. enligt därom utfärdad förordning och exportavgifter enligt mellan Kungl. Maj:t och vissa skogsindustrier träffade överenskommelser ha under jämförelseåret av vissa

företag inbetalats till särskilt bildade stiftelser. Avgifterna ha varit avdragsgilla vid inkomstökningen, då de erlagts och skola, eftersom de rätteligen äro att hänföra till jämförelseårets inkomster, upptagas som tillkommande post vid omräkningen av nettointäkten. Emellertid skola icke de erlagda beloppen helt upptagas som tillkommande post utan endast "värdet vid jämförelseårets utgång för den skattskyldige" av dessa avgifter. Detta värde skall för skattskyldig, som erlagt exportavgift jämlikt särskilt avtal med staten, anses utgöra det avgiftsbelopp, som enligt avtalet eller därefter träffad överenskommelse skall återbetalas till den skattskyldige, ökat med hälften av återstoden, och för skattskyldig, som erlagt prisutjämningsavgift, hela avgiftsbeloppet ifråga om trävaror och tre fjärdedelar av avgiftsbeloppet ifråga om övriga produkter.

Det bör observeras att dessa bestämmelser endast gälla jämförelseåret. Motsvarande avgifter ha förekommit även under beskattningsåret, men för detta år skola de icke till någon del upptagas som tillkommande post.

Då prisutjämningsavgifter och exportavgifter återbetalas, skola de vid inkomsttaxeringen för det år återbetalning sker upptagas som skattepliktig intäkt. Vid konjunkturskattetaxeringen böra de däremot icke medräknas som inkomst för detta år, och återbetalade belopp skola därför upptagas som avgående post vid omräkningen av nettointäkten. Bestämmelsen gäller i princip både jämförelseåret och beskattningsåret, men återbetalningar torde dock endast ha förekommit under beskattningsåret.

Uttag av skogsprodukter till egen rörelse. Taxerad merinkomst av skogsbruk fastställs som framgår av det följande efter delvis andra grunder än vad som gäller i fråga om inkomst av rörelse. Som skattepliktig merinkomst skall i princip upptagas

endast prisstegring utöver omkostnadsökning. Denna merinkomst beräknas antingen schablonmässigt till viss procent av bruttointäkterna av skogsbruket under beskattningsåret eller efter särskild utredning till den verkliga prisstegringsvinsten. I båda fallen gäller att i bruttointäkterna skall inräknas *saluvärdet* av skogsprodukter uttagna till egen rörelse.

Vid omräkning av nettointäkten av rörelse skall för såväl jämförelseåret som beskattningsåret hänsyn tagas till de differenser, som kunna föreligga mellan saluvärdet av till rörelsen uttagna skogsprodukter och det värde, som produkterna åsatts i räkenskaperna vid avräkning mellan skog och rörelse. Detta skall ske på så sätt att om vid avräkningen tillämpats högre priser än vid uttaget gällande marknadspriser, skall det belopp, varmed produkternas marknadsvärde understiger det värde, som åsatts produkterna i räkenskaperna, upptagas som tillkommande post. Har skogsprodukterna åsatts ett lägre värde i räkenskaperna än det vid uttaget gällande marknadsvärdet, skall skillnaden upptagas som avgående post.

Vid den jämförelse som på detta sätt skall ske mellan tillämpat avräkningsvärde och marknadsvärde bör tillses, att värdena äro jämförbara. Har marknadspriset fastställts att avse leverans fritt vid bilväg eller fritt vid flottled, bör avräkningspriset vara beräknat efter samma grunder. Om i ett fall t. ex. ett visst avräkningspris begagnats och jämföres med ett marknadspris beräknat fritt vid bilväg, men rörelsen utöver avräkningspriset fått till skogen "beta-la" jämväl fraktkostnader från avverkningsplats till bilväg, bör avräkningspriset innan jämförelse sker höjas med hänsyn till dessa fraktkostnader.

Onormala kostnader. Om den skattskyldige vid inkomsttaxeringen

för *beskattningsåret* erhållit avdrag för kostnader, vilka kunna antagas ha tillkommit i syfte att nedbringa konjunkturskatten, skall ett belopp motsvarande sådana kostnader kunna upptagas som tillkommande post vid omräkningen av nettointäkten för detta år.

Denna bestämmelse har tillkommit i syfte att bereda taxeringsmyndigheterna möjlighet att ingripa mot uppenbara försök att undgå verkningarna av konjunkturvinstbeskattningen. Bestämmelsen åsyftar däremot icke att åstadkomma likformighet i inkomstredovisningen mellan jämförelseåret och beskattningsåret. Den kan således icke åberopas till stöd för t. ex. ett yrkande om höjning av jämförelseinkomsten, därför att en onormal kostnad förekommit under jämförelseåret.

Onormala inkomster. Även den bestämmelse som finnes i förordningen angående onormala inkomster avser uteslutande omräkning av nettointäkten för beskattningsåret. Den är dock av mer generell omfattning än bestämmelsen om onormala kostnader och innebär att som avgående post får upptagas ett belopp motsvarande i nettointäkten ingående större inkomstpost av engångskaraktär, som hänför sig till tid före beskattningsåret och som icke har motsvarighet under jämförelseåret. Denna bestämmelse bör betraktas som en komplettering till de bestämmelser i övrigt angående omräkning av nettointäkten, vilka innebära att inkomster ej tillhörande beskattningsårets verkliga inkomst undantages vid beräkning av skattepliktig inkomstökning. Till sistnämnda bestämmelser hör t. ex. att minskning av dold reserv i varulager avräknas från nettointäkten, att vinst å försålda inventarier får kvittas mot värdeminskningssavdrag, att i anspråk taget belopp från investeringsfond får upptagas som avgående post o. s. v.

c) *Beräkning av taxerad merinkomst av rörelse.*

Överstiger den omräknade nettointäkten för beskattningsåret jämförelseinkomsten, utgör överskjutande belopp uppskattad merinkomst. Skulle den omräknade nettointäkten för beskattningsåret understiga jämförelseinkomsten föreligger uppskattad inkomstminskning.

Uppskattad merinkomst och uppskattad inkomstminskning skall fastställas särskilt för varje förvärvskälla av rörelse. Har den skattskyldige endast en förvärvskälla och utvisar denna uppskattad merinkomst utgör uppskattad merinkomst i regel tillika taxerad merinkomst av rörelse. Har den skattskyldige flera förvärvskällor, som utvisa uppskattade merinkomster, skola dessa merinkomster sammanslås och sammanlagda beloppet utgör i regel taxerad merinkomst av rörelse. Om i sistnämnda fall någon förvärvskälla utvisar uppskattad inkomstminskning, skall denna först avräknas innan taxerad merinkomst fastställs.

I visst fall kan taxerad merinkomst få upptagas till lägre belopp än uppskattad merinkomst. Detta gäller om utvidgning av rörelsen förekommit genom utbyggnad av produktionsapparaten eller genom utökning av antalet anställda eller därmed jämförbara åtgärder. I sådant fall är skattskyldig berättigad, att från uppskattad merinkomst göra avdrag för vad som visas utgöra inkomstökning genom utvidgningen i den mån denna inkomstökning överstiger den kompensation för naturlig utveckling m. m. som givits genom reglerna för fastställande av jämförelseinkomsten.

Av förarbetena till lagstiftningen framgår, att bestämmelsen om särskilt utvidgningsavdrag är avsedd att strängt begränsas till sådana fall, där den skattskyldige till stöd för sitt yrkande kan åberopa utåt lätt fastställbara fakta om den utvidgning, som förekommit. Med stöd av denna be-

stämmelse skall däremot icke kunna medgivnas särskilt avdrag för inkomstökning genom naturlig utveckling, rationalisering o. d. Det må vidare framhållas att utredning om inkomstökning beroende på utvidgning av rörelsen, är den enda form av bevisning om inkomstökningens karaktär, som enligt förordningen från den skattskyldiges sida skall få förekomma. All hänsyn till omständigheter, som föranlett inkomstökning och som icke sammanhånga med den speciella vinstkonjunkturen eller utvidgning av rörelse, skall anses ha tagits genom att jämförelseinkomsten fastställts till 140 procent av den omräknade nettointäkten för jämförelseåret.

3. Särskilda bestämmelser om inkomst av skogsbruk

Metoden för beräkning av skattepliktig merinkomst av skogsbruk är helt annan än i fråga om rörelse. Någon jämförelse mellan inkomstförhållandena under beskattningsåret och ett jämförelseår skall sålunda icke ske. I stället vill man här med konjunkturskatten träffa prisstegringsvinster utöver omkostnadsökning på den faktiska avverkningen under beskattningsåret. Härvid har man gått till väga så, att man fastställt två för hela landet gällande procentsatser för prisstegring, en för skog såld på rot och en för avytttrade skogsprodukter. Procentsatserna ha beräknats med utgångspunkt från 1949 års priser under visst hänsynstagande till penningvärdets försämring. Vid 1952 års taxering redovisas emellertid intäkter dels från avverkningssäsongen 1950/51 och dels från avverkningssäsongen 1951/52. Skillnaden i prisstegring i förhållande till 1949 års priser under dessa båda säsonger var dock så stor, att man icke ansåg sig kunna tillämpa en och samma procentsats för båda säsongerna. Man fastställde därför en procentsats å 20 av köpeskillingen, då försäljning

skett under förra halvåret 1951 och en procentsats å 40, där försäljning skett under senare halvåret 1951. Dessa procentsatser skola tillämpas, då skog avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt. Då fråga är om avyttrade skogsprodukter eller om skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse, skola tillämpas procentsatser utgörande allenast hälften av de nu nämnda.

Försäljning skall anses ha skett före den 1 juli 1951, endast om avtal om köpeskillning träffats före nämnda dag.

Det belopp, som erhålles vid tillämpning av ovan angivna regler för beräkning av prisstegring, skall enligt huvudregeln utgöra taxerad merinkomst av skogsbruk.

För beräkning av taxerad merinkomst skall således enligt huvudregeln tillämpas en procentsats å 40 procent av köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse efter den 1 juli 1951 av avverkningsrätt, en procentsats å 20 procent av köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse före den 1 juli 1951 av avverkningsrätt (förutsatt att avtal om köpeskillingen träffats före nämnda dag) samt av köpeskillingen för skogsprodukter respektive saluvärdet av skogsprodukter, som försåls eller uttagits för förädling i egen rörelse efter den 1 juli 1951, samt en procentsats å 10 procent av köpeskillingen för skogsprodukter respektive saluvärdet av skogsprodukter, som före den 1 juli 1951 försåls eller uttagits för förädling i egen rörelse. Avtal om köpeskillingen skall ha träffats före den 1 juli 1951.

Vid beräkning av taxerad merinkomst skall icke medtagas köpeskillning, beträffande vilken den skattskyldige kan visa, att den härrör från försäljning, varom avtal träffats före den 1 september 1950 under förutsättning att försäljningspriset slutgiltigt fastställts före nämnda dag.

Om taxering för merinkomst av

skogsbruk skall ske först år 1953 skall vid beräkningen av den taxerade merinkomsten tillämpas procentsatsen 40 i fråga om rotsåld skog och i övrigt procentsatsen 20.

Med hänsyn till den schablonmässiga utformningen av huvudregeln har ansetts nödvändigt att komplettera densamma med bestämmelser, som giva den skattskyldige rätt att efter utredning bliva beskattad för den lägre prisstegringsvinst, som kan visas föreligga i det särskilda fallet.

Om den skattskyldige sålunda kan visa, att prisstegringen utöver omkostnadsökningen å samtliga under beskattningsåret gjorda försäljningar och uttag uppgår till lägre belopp än det, som erhålles vid tillämpning av huvudregeln, skall detta lägre belopp utgöra taxerad merinkomst. Den skattskyldige har därvid rätt att göra jämförelse antingen med kalenderåret 1949 eller däremot svarande räkenskapsår eller med kalenderåret 1948 eller däremot svarande räkenskapsår. Vid beräkning skall den skattskyldige erhålla gottgörelse för penningvärdets försämring med 25 procent å priser och kostnader under det år, varmed jämförelse sker. Grunder till ledning för sådan utredning, varom nu är fråga, skall fastställas av riksskattenämnden.

Den taxerade merinkomsten kan fastställas till belopp, som understiger det, som erhålles vid tillämpning såväl av huvudregeln som av sistnämnda metod, under förutsättning att den skattskyldige kan visa, att hans nettointäkt av skogsbruk är lägre. I dylik fall får nämligen den taxerade merinkomsten icke bestämmas till högre belopp än det, vartill nettointäkten uppgått.

Vid beräkning av nettointäkten av skogsbruk skall från bruttointäkterna skogsbruk under beskattningsåret avdrag göras för därpå belöpande omkostnader. För beräkningen erfordras alltså i regel att nettointäkten av jordbruksfastighet såvitt angår beskattningsåret uppdelas mellan

skogsbruk och jordbruk, så att till nettointäkt av skogsbruk hänförs intäkter av skogsbruk enligt 21 § c) K.L. med avdrag för därpå belöpan- de omkostnader, medan till nettoin- täkt av jordbruk hänförs övriga en- ligt nämnda paragraf till intäkter av jordbruksfastighet hänförliga intäk- ter med avdrag för därpå belöpande omkostnader. Avdrag enligt 22 § 1 mom. andra och tredje styckena K.L. få ej upptagas som omkostnad för skogsbruket.

Då taxering för merinkomst av skogsbruk skall ske först år 1953, bör iakttagas, att insättningar å investe- ringskonto för skog icke skola vara underkastade skatteplikt till kon- junkturskatt.

En lättnad i beskattningen av av- kastningen från s. k. besparingssko- gar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter har medgi- vits. Denna har ordnats så att skatte- procenten för dylika juridiska perso- ner har nedsatts. Härom hänvisas till redogörelsen för uträkning av kon- junkturskatt.

4. För inkomst av rörelse och skogsbruk gemensamma bestämmelser

Beskattningsbar merinkomst erhål- les genom att från taxerad merin- komst avdrages ett belopp å 10 000 kronor. Har den skattskyldige taxe- rad merinkomst både av rörelse och skogsbruk, skall avdraget ske från sammanlagda beloppet av de taxera- de merinkomsterna. En och samma skattskyldig kan således icke erhålla mer än ett avdrag å 10 000 kronor. Detsamma gäller beträffande äkta makar i sådana fall, då gemensam beskattningsbar merinkomst skall fastställas. Avdraget skall då ske från makarnas sammanlagda taxerade merinkomst.

Innan beloppet å 10 000 kronor av- drages får i förekommande fall viss kvittning av uppskattad inkomst- minskning ske mot taxerad merin- komst.

Sålunda har skattskyldig rätt att från taxerad merinkomst av skog av- draga sådan del av uppskattad in- komstminskning som vid beräkning av taxerad merinkomst av rörelse icke kunnat avräknas från uppskat- tad merinkomst.

Vidare medgives rätt till kvitt- ning av inkomstminskningar mot merinkomster mellan till samma kon- cern hörande företag. Bestämmel- serna gälla både aktiebolag och eko- nomiska föreningar. Om ett aktiebo- lag inom en koncern har uppskattad inkomstminskning, som icke kunnat avräknas från uppskattad merin- komst av rörelse eller taxerad mer- inkomst av skogsbruk, får inkomst- minskningen avdragas från taxerad merinkomst hos annat bolag inom koncernen, innan beskattningsbar merinkomst fastställs för sistnäm- nda bolag. För att uppskattad in- komstminskning skall kunna få av- räknas enligt denna regel räcker det emellertid icke med att det förelig- ger ett koncernförhållande i vanlig mening.

Kvittning får nämligen endast ifrå- gakomma beträffande sådant bolag, vars aktiekapital under hela beskatt- ningsåret — direkt eller indirekt — till minst 90 procent ägts av moder- bolaget. Vidare har såsom villkor för kvittningsrätt uppställts, att bolag, mellan vilka kvittning ifrågakom- mer, skola ha utgått från ett och samma beskattningsår vid faststäl- lande av jämförelseinkomsten.

I fråga om äkta makar, vilka skola sambeskattas vid taxering till statlig inkomstskatt, gäller att avdrag för in- komstminskning, som helt eller delvis icke kunnat utnyttjas av ena maken, får tillgodonjutas av den andre ma- ken, som om denne själv haft in- komstminskningen.

Den beskattningsbara merinkoms- ten skall utföras i fulla hundratal kronor och överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, skall således bortfalla.

För *uträkningen av konjunkturskatt* skall fastställas ett grundbelopp, som skall utgöra 40 procent av den beskattningsbara merinkomsten. Om sålunda den beskattningsbara merinkomsten uppgår till 10 000 kronor blir grundbeloppet 4 000 kronor.

Detta grundbelopp är i princip avdragsgillt vid taxeringen till statlig inkomstskatt men för att undvika ett restitutionsförfarande, bestämmes i stället konjunkturskatten till skillnaden mellan grundbeloppet och det belopp, varmed den statliga inkomstskatten skulle ha minskat, om grundbeloppet avdragits vid taxeringen till statlig inkomstskatt.

Understiger den skattskyldiges till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst grundbeloppet uträknas konjunkturskatten i stället så, att grundbeloppet minskas med den statliga inkomstskatt, som skulle ha påförts den skattskyldige, om grundbeloppet utgjort hans till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst.

Beträffande *äkta makar* är att märka, att konjunkturskatten skall beräknas efter den för båda makarna sammanlagda beskattningsbara merinkomsten och fördelas i förhållande till makarnas taxerade merinkomster.

Vid *uträkningen av konjunkturskatt* för äkta makar skall således grundbeloppet beräknas på den sammanlagda beskattningsbara merinkomsten. Grundbeloppet fördelas därefter å makarna i förhållande till deras taxerade merinkomster. Om ena makens till statlig inkomstskatt taxerade inkomst är så låg, att avdrag för därå belöpande grundbelopp icke kan utnyttjas, får den icke utnyttjade delen av grundbeloppet komma den andre maken till godo.

För skattskyldig, som visar sig vid beräkning av nettointäkt av rörelse vid 1952 års taxering till statlig inkomstskatt hava erhållit avdrag för belopp, som skola inbetalas enligt särskilda mellan staten å ena, samt

Svenska trävaruexportföreningen, Svenska pappersbruksföreningen, å andra sidan, träffade avtal av den 5 och 8 december 1950 samt tilläggsavtal den 15 november 1951 och den 1 februari 1952, skall konjunkturskatten nedsättas med ett belopp, motsvarande 6 procent av nyssnämnda avdrag. Sådan skattskyldig har dessutom i propositionen föreslagits skola få rätt att av de hos riksgäldskontoret för år 1951 steriliserade medlen — vilka inestå utan ränta hos kontoret — få räntefritt låna ett belopp, svarande mot företaget påford konjunkturskatt. Kungl. Maj:t skall meddela särskilda bestämmelser om långivningen.

Företag, som erlagt prisutjämningsavgift enligt kungörelse utfärdad med stöd av förordningen angående prisutjämningsavgifter har icke i detta sammanhang föreslagits skola erhålla motsvarande kompensation.

För ägare av för gemensamt behov avsatta s. k. besparingsskogar, häradssällmännningar och andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, skall grundbeloppet utgöra endast 20 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

I fråga om *dödsbodefrielse* skola bestämmelserna i 15 § förordningen om statlig inkomstskatt om befrielse från erläggande av kvarstående eller tillkommande skatt samt om dödsbos och dödsbodelägares ansvar för statlig inkomstskatt, äga motsvarande tillämpning beträffande konjunkturskatt.

Det är att märka, att det skall vara prövningsnämnd, som i första hand skall verkställa prövning, huruvida skattebefrielse i förevarande fall bör medgivas.

Under det beskattningsår dödsfall inträffat, skall samma ansvarighet för skatt, som belöper å dödsboets egen inkomst, åligga dödsbo för skatt, som hänför sig till den avlidnes inkomst.

5. Taxeringsförfarandet m. m.

Med ledning av de skattskyldigas deklarationer och andra uppgifter samt tillgängliga handlingar rörande taxering jämlikt taxeringsförordningen åligger det taxeringsintendent att, efter den skriftväxling med den skattskyldige och utredning i övrigt, som finnes erforderlig, såsom underlag för taxeringen upprätta *förslag* till sådan taxering av varje skattskyldig, för vilken till konjunkturskatt beskattningsbar merinkomst ifrågakommer.

Taxering skall verkställas av den prövningsnämnd, som har att taga befattning med den skattskyldiges taxering till statlig inkomstskatt.

Om förslaget överensstämmer med den skattskyldiges deklaration, skall det så snart ske kan överlämnas till prövningsnämnden.

Om förslaget däremot innebär avvikelse från den skattskyldiges deklaration eller har upprättats utan att deklaration avlämnats, skall det ofördröjligen genom taxeringsintendentens försorg tillställas den skattskyldige i rekommenderat brev.

Åtnöjes skattskyldig icke med förslaget äger denna ingiva erinringar mot förslaget jämte den utredning han vill åberopa. Erinringarna skola ställas till prövningsnämnden och ingivas till länsstyrelsen senast inom den tid, som angivits av taxeringsintendenten i samband med förslagets avsändande. Om icke särskilda omständigheter göra det omöjligt bör denna tid bestämmas till minst fjorton dagar efter det den skattskyldige mottagit förslaget.

Finner prövningsnämnden vid granskning av förslag rörande taxering till konjunkturskatt, anledning till annan avvikelse från detta än som föranledes av yrkande från den skattskyldige, bör denne underrättas därom och erhålla tillfälle att inkomma med erinringar, innan taxeringen fastställs.

Prövningsnämndens arbete med

taxering till konjunkturskatt må pågå till den 31 januari 1953, då fråga är om inkomstökning, som uppkommit under det beskattningsår, för vilket taxering till statlig inkomstskatt verkställs av taxeringsnämnd i första instans år 1952.

I vissa fall kan emellertid som förut framhållits enligt denna förordning påföras taxering även för inkomstökning, som uppkommit under det beskattningsår, för vilket taxering till statlig inkomstskatt verkställs av taxeringsnämnd i första instans år 1953. Sådana taxeringar skola vara av prövningsnämnd slutbehandlade senast den 31 januari 1954.

Vid krigskonjunkturskatttaxeringen ansågs det nödvändigt att inrätta ett särskilt organ — centrala krigskonjunkturskattenämnden — som hade till uppgift att i anslutning till krigskonjunkturskatteförordningarnas bestämmelser fastställa regler för tillämpning av förordningarna även som att avgiva yttranden i särskilda taxeringsärenden. Dessa och liknande uppgifter ha vid konjunkturtaxeringen ålagts *riksskattenämnden*.

Det ankommer å riksskattenämnden att avgiva yttranden efter framställning från landskamrerare, taxeringsintendent, prövningsnämnd eller när eljest anledning kan anses föreligga därtill.

Detta torde innebära bl. a. att riksskattenämnden skall utöva en allmänt rådgivande verksamhet ägnad att underlätta taxeringsavdelningarnas verksamhet och att befrämja en enhetlig tillämpning av förordningens bestämmelser.

Riksskattenämnden skall vidare, efter framställning av näringsorganisation eller i fråga om bransch, där sådan icke finnes, av skattskyldig beträffande visst slag av rörelse förklara, att inkomstökning såsom oberoende av vinstkonjunktur icke skall beskattas. Därjämte skall riksskattenämnden efter framställning av taxeringsintendent beträffande viss skattskyldig förordna, att dylik förklaring

icke skall vara tillämplig å den skattskyldige.

Vidare skall nämnden fastställa grunder till ledning för skattskyldigs utredning om prisstegring utöver omkostnadsökning vid beräkning av taxerad merinkomst av skogsbruk i vissa fall, varjämte nämnden, när anledning därtill uppkommer, skall till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av konjunkturskatteförordningen. I fråga om deklarationsblanketter, blanketter för taxeringsarbetet och anvisningar för deklaration och taxering torde det ankomma å nämnden att uppgöra erforderliga förslag.

Slutligen skall riksskattenämnden till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av denna förordning, när anledning därtill finnes.

I fråga om *besvär* över taxering till konjunkturskatt skola taxeringsförordningens föreskrifter om taxering till statlig inkomstskatt äga motsvarande tillämpning. Besvär rätt tillkommer emellertid endast den skattskyldige och vederbörande taxeringsintendent.

Besvär över prövningsnämnds beslut skola skriftligen avfattade av skattskyldig ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxer-

ringsåtgärden vidtagits, senast å sextionde dagen efter den, då han erhållit del av beslutet. Taxeringsintendent skall ingiva sina besvär senast å sextionde dagen efter den, då prövningsnämndens protokoll justerats.

För *eftertaxering* till konjunkturskatt synes skola ställas samma krav på materiella och formella förutsättningar som för eftertaxering till statlig inkomstskatt. Vidare får eftertaxering till konjunkturskatt icke äga rum senare än fem år efter det år, då taxering till konjunkturskatt rätteligen bort verkställas. För det fall skattskyldig avlidit måste eftertaxering ske inom två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bo-uppteckning efter honom blivit ingiven för inregistrering.

Om presumtionsreglerna och bevis-skyldigheten vid eftertaxering till konjunkturskatt torde de för eftertaxering till statlig inkomstskatt gällande presumtionsreglerna, enligt vilka bevis-skyldigheten väsentligen vilar å taxeringsmyndigheterna, gälla beträffande frågan om fastställande av uppskattad merinkomst. I den mån bevisning kan förekomma huruvida merinkomsten är av beskaffenhet att vara underkastad konjunkturskatt, torde motsatta presumtionsregler böra tillämpas.